

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Aan: MVWS

SG
Directie Financieel-
Economische Zaken
Budgettaire zaken

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34

www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
Directie Financieel-
Economische Zaken

Datum
10 maart 2022

Aantal pagina's
3

memo

Vorbereidend memo gesprek 5.1.2e (Algemene Rekenkamer)

1. Aanleiding gesprek

De Algemene Rekenkamer heeft een kennismakingsgesprek gevraagd tussen u en de 5.1.2e van de Algemene Rekenkamer: dhr. 5.1.2e. Het is gebruikelijk dat bewindspersonen na hun aantreden een kennismakingsbezoek afleggen bij de voorzitters van de Hoge Colleges van Staat, onder wie de president van de Algemene Rekenkamer.

De functie van 5.1.2e van de Algemene Rekenkamer vervult dhr. 5.1.2e sinds oktober 2015. Hij vormt samen met mw. 5.1.2e en dhr. 5.1.2e het 5.1.2e van de Algemene Rekenkamer. Deze functies zijn op voordracht van de Tweede Kamer en worden in de ministerraad bekrachtigd.

We zullen kort ingaan op wat de Algemene Rekenkamer is en wat ze doet. Daarna gaan we door naar de bevindingen van de Algemene Rekenkamer over 2020. Dit heeft geleid tot een verbeterprogramma op het financieel beheer waar we procesmatig een update van geven, dan sluiten we af met de overige onderzoeken die van belang zijn.

2. Algemene Rekenkamer: korte introductie

De Algemene Rekenkamer is een Hoog College van Staat, net zoals de Raad van State, de Nationale Ombudsman en de Eerste en Tweede Kamer. De functie van de Algemene Rekenkamer is die van onafhankelijke controleur. De Algemene Rekenkamer onderzoekt of de rijksoverheid publiek geld zinnig, zuinig en zorgvuldig uitgeeft. Hun wettelijke taak is het controleren van de inkomsten en uitgaven van het Rijk en hierover rapporteren zij standaard één keer per jaar aan het Parlement op Verantwoordingsdag (derde woensdag in mei). Op basis van dit oordeel kan het parlement besluiten of hij decharge verleent aan het kabinet. Daarnaast rapporteert de Algemene Rekenkamer afzonderlijke onderzoeken aan het Parlement zodat Kamerleden kunnen bepalen of het beleid van een minister doeltreffend is. Deze onderzoeken kunnen over allerlei onderwerpen gaan, zij hebben de bevoegdheid om alle benodigde informatie op te vragen bij de ministeries.

Het standaard onderzoek dat de Algemene Rekenkamer presenteert op Verantwoordingsdag heet het Verantwoordingsonderzoek. Daarin benoemt de Algemene Rekenkamer in hoeverre het ministerie haar uitgaven rechtmatig heeft gedaan. Dit rapporteren gebeurd aan de hand van cijfers en tolerantiegrenzen. Daarnaast wordt ook de bedrijfsvoering op de ministerie onderzocht, daarvan stelt de Algemene Rekenkamer ook vast of deze op orde is. Mochten er onderdelen niet

SG
Directie Financieel-
Economische Zaken
Budgettaire zaken

op orde zijn, dan worden dit onvolkomenheden genoemd in het Verantwoordingsonderzoek. Dit kan ook opgeschaald worden naar een ernstige onvolkomenheid als de situatie dusdanig ernstig is of al meerdere jaren niet goed gaat.

Datum
10 maart 2022

3. Bevindingen Verantwoordingsonderzoek 2020

De Algemene Rekenkamer heeft geconstateerd dat het financieel beheer op de coronacrisis-uitgaven ernstig tekort schoot: de rechtmatigheid van een fors deel van de besteding van dit geld is niet aangetoond. Een flink deel van de ingekochte goederen zoals mondkapjes en beademingsapparatuur is vaak rechtstreeks afgeleverd bij zorginstellingen of een centraal magazijn zonder ontvangstbewijzen of andere documentatie. Daardoor kon niet worden aangetoond of waarvoor betaald is ook daadwerkelijk geleverd is. Hetzelfde geldt voor afgenomen testen. Het departement heeft facturen voor testen betaald zonder te weten of het aantal afgenomen testen klopt. Bij de inkoop van goederen en diensten zoals persoonlijke beschermingsmiddelen, zijn opdrachten direct gegund aan leveranciers. Dat mag alleen als per inkoop is onderbouwd waarom directe gunning noodzakelijk is, maar die onderbouwing ontbreekt. Bovenal is het parlement te laat geïnformeerd, bijvoorbeeld over een belangrijke overeenkomst met een inkooppartij (Mediq Nederland B.V.) die het ministerie sloot, waardoor het budgetrecht van het Parlement is geschonden.

Daarnaast oordeelt de Algemene Rekenkamer dat de financiële functie niet voldoende toegerust was en ook niet tijdig versterkt om de grote uitdaging die de coronacrisis met zich meebracht aan te kunnen. Het financieel beheer kreeg onvoldoende aandacht en prioriteit. Om toch inzicht te geven in wat er gebeurd is met de coronacrisis-uitgaven, heeft de minister van VWS in de bedrijfsvoeringsparagraaf van het jaarverslag een uitgebreide toelichting geschreven. Het financieel beheer van het ministerie van VWS vereist een flinke kwaliteitsimpuls om te voorkomen dat deze tekortkomingen voortduren tot in 2021 en daarna.

Wij beamen de bovenstaande teksten van de Algemene Rekenkamer ten zeerste. Wegens deze bevindingen heeft de Algemene Rekenkamer ook bezwaar aangetekend tegen de verantwoording van de coronacrisis-uitgaven. Met het instellen van het verbeterprogramma 'Verbetering financieel beheer VWS' is dit bezwaar opgeheven en heeft de Tweede Kamer ook decharge verleend over 2020.

4. Verbetering financieel beheer

Sinds mei 2021 bestaat het programma 'Verbetering financieel beheer VWS'. Dit programma is erop gericht om de bevindingen van de Algemene Rekenkamer (en die van de Auditdienst Rijk) weg te werken en het financieel beheer binnen VWS structureel te verbeteren. Hierbij is het programma opgedeeld in drie projecten: 1) gericht op het herstellen van begaande fouten, 2) op het voorkomen van fouten en 3) het structureel borgen van een verbeterd financieel beheer.

In 2021 is vooral resultaat geboekt in het budgetrecht van het Parlement herstellen. Daarbij is er i.p.v. € 4 miljard te laat aan het Parlement gemelde verplichtingen in 2020, in 2021 een bedrag van circa € 300 miljoen te laat gemeld. Dit zou eigenlijk niet mogen gebeuren, maar de gesignaleerde verbetering in een jaar is significant.

SG
Directie Financieel-
Economische Zaken
Budgettaire zaken

Datum
10 maart 2022

Daarnaast zien we dat het inzicht in de fouten van de corona-gerelateerde verplichtingen en uitgaven is vergroot t.o.v. 2020. Dit heeft echter helaas nog tot beperkte resultaten geleid kijken naar de onrechtmatigheden in 2021. Echter is het volume van de corona-gerelateerde verplichtingen en uitgaven ook gegroeid, waardoor de onrechtmatigheden ook groter zijn. Ook zijn er doorwerkingen van afgesloten contracten in 2020 die tot fouten hebben geleid in 2021. Het onderwerp financieel beheer blijft dus enorm veel aandacht vragen in 2022. Hier wordt ook prioriteit aan gegeven.

Als laatste punt voorbeschouwend op het Verantwoordingsonderzoek 2021, zal de Algemene Rekenkamer ook het onderwerp materieel beheer niet goed kunnen rekenen. Gezien de voorraden vaccins, beschermingsmiddelen, beademingsapparatuur en snel- en zelftesten, heeft VWS hier een grote taak bij gekregen die zij centraal gezien nog niet goed heeft ingevuld. Ook hier wordt aan gewerkt om dit in 2022 volgens de regels uit te voeren.

5. Andere onderzoeken Algemene Rekenkamer